

gener 2022

DOSSIER **GRAÓ**

Renaturalitzar els espais i els temps educatius

Llavors de coneixement.
On som?

Intercanvi de llavors.
Experiències de renaturalització

Pètals per al canvi.
Eines per a la transició

Llaurant, fertilitzant, plantant:
coimaginant el futur de l'educació
en la natura

Mamen Artero, Pilar Calçada (coord.)

M. Portero, L. González Reyes, J. García Farrero, M. Genís, J.A. Corraliza, E. Lorenzo, Y. Grao, J. García Blanca, I. Castañeda, E.I. Suárez, M.A. Hernández, N. Ibarra, T. Aragón, M. Truñó, M. Carranza, E. Cortés, M. Álvarez Nistal, A. Slocker, C. Cols, J. Fernández Quiles, B. Ferreira, M. Secall, C. Breto, R. Navarro, N. Fargas, P. Nogueira, I. Ortiz, I. Tellaetxe, E. García Rodríguez, Á. Pallarés, R. López Muñoz, F. Martín, M. Ojeda, M. Laura del Tonto, A. Vilaseca, C.A. Labèrnia, C. Güell, E. Paulo, E. Larrakoetxea, G. Llerena, M. Burguet, K. Hueso, B. González Minguillón, S. Mullerat, N. Florensa, O. Gussinyer

14,00 €

Integració de l'entorn: generant oportunitats d'aprenentatge

Quan l'educació va més enllà dels murs del centre educatiu i traspasa l'entorn proper apareixen i es descobreixen diversos recursos que, si són tinguts en compte i s'integren en la vida diària del currículum escolar, poden ser generadors d'aprenentatge. Aquest article convida a reflexionar sobre el vincle entre la natura, la cultura i la formació.

Ricard López Muñoz

Institut Escola Barnola. Avinyó (Barcelona)

ANTECEDENTS

L'Institut Escola Barnola està ubicat al poble d'Avinyó, a la comarca del Bages, on viuen poc més de 2.000 habitants.

Replantejar el sentit de l'educació, i més concretament tot allò que conforma el sistema d'un centre formatiu (metodologies, organització d'espais i temps, agrupaments, avaluació, materials, rol docent...), és cabdal per assolir la millora dels aprenentatges i del benestar de tot l'alumnat, i sobretot esdevé fonamental com a eina de millora per transformar qualsevol institució pedagògica.

PROCÉS

L'any 2017 es va utilitzar la transformació de la zona d'esbarjo de l'escola per generar processos participatius de canvi en la comunitat educativa. Preteníem reformular el concepte tradicional de pati –considerat únicament una zona lúdica– ampliant-ne l'ús com a àmbit pedagògic i d'aprenentatge. Per això ens vàrem plantejar millorar l'oferta de materials i de zones per donar resposta a les necessitats de l'alumnat respecte a la seva autonomia, llibertat i capacitat de relacionar-se amb el medi natural. També, en referència a la inclusió i l'equitat dels infants, vam voler promoure la diversificació de zones, en aquest cas exteriors, per augmentar les possibilitats de joc i afavorir uns altres tipus d'aprenentatges més manipulatius, d'observació, de relació social i de creativitat. Aquest procés de transformació el vam realitzar en el marc del pro-

jecte *Hack the School*, acompanyats per un professional de l'arquitectura i el disseny.

PROJECTE EN CURS

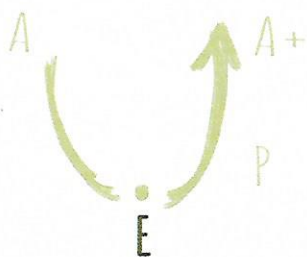
En l'actualitat la iniciativa no només s'emmarca en els espais del centre educatiu, sinó també en l'entorn que l'envolta, a fi d'integrar el territori en el currículum. Un exemple el constitueix el projecte *Natura és cultura*, una iniciativa artística comunitària que desenvolupa un treball conjunt amb la residència d'artistes Cal Gras i la Fundació Setba, una entitat que centra la seva activitat a generar espais d'inclusió social a través de la cultura.

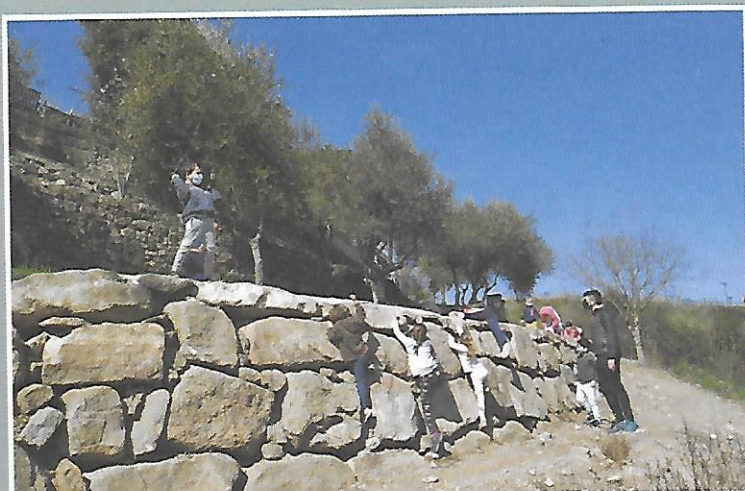
VISIÓ DE FUTUR

Viure en un entorn natural i rural ofereix múltiples possibilitats d'aprenentatge per connectar les persones amb el camp. Adonar-nos i aprofitar aquesta permeabilitat del dins i el fora del centre educatiu pot constituir un gran potencial per integrar l'art, la cultura i l'educació a través de projectes inclusius i d'actuació en xarxa. •

Bibliografia web

- El currículum contextualitzat amb el territori: www.youtube.com/watch?v=G8pXgCypdm8#action=share
- Projecte educatiu de l'IE Barnola d'Avinyó: www.youtube.com/watch?v=2KrFtGHrv1I
- Projecte de pati (Patibarnola): <https://blocs.xtec.cat/patibarnola/>
- Projecte Avinyó360: <https://bit.ly/3nMbOpH>
- Programa ProCrea: <https://bit.ly/2GZSkNE>
- Espais de benestar i aprenentatge: <https://bit.ly/3dqzaNN>

Educació física a l'entorn proper

Espai exterior de l'IE Barnola

Festival MICA. Projecte sobre la contaminació marina

Projecte *Natura és cultura* (Cal Gras i Fundació SETBA)

Sortida amb bicicleta per l'entorn proper

ENLLAÇ AL VÍDEO
DE L'EXPERIÈNCIA